

ningerne af England og Spanien, og jeg kan dog ikke troe, at den ærede Ordfører vil betragte deres Mænd som Jordemodermænd. Den ærede Ordfører har med Hensyn til Gaardens Drift stillet sig paa Godseierens Standpunkt og hvtret, at der kunde være Fare for, at Jorden vilde blive udpint, og det uden at anføre noget Argument derfor. Jeg maa beklage det, hvis den ærede Ordfører ikke har forstået mig i denne Retning; idet jeg tydeligt har udtalt, at Godseieren er sikret, idet han kan skride ind og faae sig Gaarden udlagt, naar det ved lovligt Syn er godtgjort, at Gaarden er udelagt. Jeg skal saaledes meget fraraade Thinget at gaae ind paa Fleertallets Forslag til en Omændring af § 3 og skal naturligvis anbefale vort Forslag, og skulde dette ikke blive antaget, vil jeg tilraade at forkaste Fleertallets Forslag og antage Regjeringsudkastets § 3.

Drejer: De Punkter, der nu ere under Forhandling, ere allerede saa vidtløftigt omdebatterede, og der er anført saa mange Grunde for og imod, at jeg ikke skal opholde Thinget med at gjentage Noget i saa Henseende. Jeg skal kun tillade mig at udtale, at det, selv efterat jeg har hørt alle disse forskjellige Grunde for og imod, uforandret staaer for mig saaledes, som jeg fra første Færd betragtede det. Jeg er ikke bleven overbevist om, at jeg feiler, naar jeg troer, at Udkastets § 3 ikke bør vedtages, eller om, at de mange mislige Følger, navnlig i sædelig Henseende, som søges bortryddede ved Bestemmelsen i § 3, paa nogen Maade derved kunne ventes fjernede. Efter min Mening vil man tværtimod ved Udkastets nævnte Paragraph ikke blot beholde de samme Misligheder som hidtil, men ogsaa ved Siden deraf skabe nye Forviklinger. Jeg kan derfor paa ingen Maade stemme for Udkastets § 3, ja det staaer endog i dette Øieblik saaledes for mig, at hvis denne Paragraph nu vedtages uforandret, vil dette for mig være en væsentlig Hindring for ved den endelige Afstemning at kunne stemme for Udkastet i det Hele, skjøndt der dertil er enkelte Bestemmelser, som jeg sætter Priis paa. Jeg skal endnu kun gjøre en lille Bemærkning med Hensyn til Fleertallets Forslag til § 3, hvor efter Enken skal tillægges en Ret til Aftægt af

Fæstegaarden, som skal tilkomme Hende, selv om Hun gifter sig igjennem. Dette forekommer mig at være en meget generøs Bestemmelse, men jeg skal være den Sidste, der sætter mig derimod. Kun er det forekommet mig, at det vilde være ønskeligt, om der i dette Forslag blev optaget den Bestemmelse, der gik ud paa at give Godseieren Ret til at vælge imellem den aarlige Aftægt og en Affindelse reengang for alle ved en efter nærmere bestemmende Regler foretagen Capitalisering. Jeg har ikke stillet noget Endringsforslag i saa Henseende, fordi jeg fandt det rettest ved denne Behandling kun at fremsætte Bemærkningen og lade mig efter den Modtagelse, den blev saandt. Det følger af sig selv, at naar jeg ikke kan gaae ind paa Udkastets § 3, kan jeg endnu mindre gaae ind paa Mindretallets Forslag dertil; thi det synes — hvad Mening man ellers kan have om tidnævnte Paragraph — at en Indgaaen derpaa dog maatte være betinget af, at det Contractsforhold, hvorom det gjælder, er stiftet, efterat denne Lov er traaet i Kraft.

Ordførerén: Jeg seer, at jeg i mit første indledende Foredrag har glemt at omtale det af et Mindretal stillede Udkast til en ny § 8. Jeg troer, efter hvad den høitærede Minister anførte igaar, at kunne indskrænke mig til at bemærke, at hvor det forholder sig saaledes, at det i høi Grad stemmer med den svagelige og ældre Fæsters og Godseierens Interesse, da kan jeg være enig deri; men saa ligger der ogsaa en fuldstændig Garant for, at det, der tilsigtes ved denne Bestemmelse, virkelig i alle de Tilfælde, hvor det bør træde i Kraft, navnlig naar den ældre Fæster, der ikke længer med Dygtighed kan styre Gaarden, ønsker at træde tilbage, og naar Godseieren har et naturligt Ønske om at faae en ny Indfæstning, da han ikke kan være tjent med, at Gaardens Drift forfalder. Men at give en Lovbestemmelse derom har den store Mislighed, at det afgjør et privat Mellemværende. Det er vel saa, at Lovbestemmelser i private Retninger kunne være nødvendige i enkelte Tilfælde; men de skulle kun gives, naar den herved Nødvendighed er tilstede; men denne Nødvendighed er ikke her tilstede. Dette Forhold har ikke den mindste Sig-